Upseeriliiton lausunto puolustusvaliokunnalle
18.5.2017 kuulemiseen

EDUSKUNTA
Puolustusvaliokunta

HALLITUKSEN ESITYS HE 30/2017 vp; HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI PUOLUSTUSVOIMISTA ANNETUN LAIN 47 §:N MUUTTAMISESTA

On tärkeää, että puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 47 §:ää muutetaan. Muuten tulisi tilanteita, joissa palvelussuhde päättyy eroamisiässä ilman oikeutta vanhuuseläkkeeseen. Puolustusvoimien ylimpien sotilasvirkojen osalta eroamisikää ei kuitenkaan tulisi korottaa, koska sillä tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia sotilaseläkejärjestelmän toimivuudelle ja sodan ajan suorituskyvylle.

Ylimpien virkojen eroamisikien korottaminen ei olisi välttämätöntä, koska niissä palvelevat voivat edellytysten täyttyessä jäädä vanhuuseläkkeelle jo ennen eroamisikäänsä eivätkä alimmat vanhuuseläkeiät nouse nykyisiä eroamisikiä korkeammiksi. Kaikille erityisryhmille ei ole säädetty omaa eläkeikätaulukkoa, vaan julkisten alojen eläkelain 102 §:n 5 momentissa säädetään, että sotilaan alin vanhuuseläkeikä on sama kuin hänen eroamisikänsä, jos se on korkeampi kuin pykälän 2—4 momenteissa säädetty vanhuuseläkeikä. Pykälän 6-7 momenttien edellytysten täyttyessä sotilas voi kuitenkin jäädä vanhuuseläkkeelle jo ennen eroamisikäänsä.

Sotilaseläkejärjestelmä luotiin heti sotien jälkeen puolustuspoliittisista syistä. Sotilaat jäävät eläkkeelle sen ikäisinä, että he ovat vielä kykeneviä toimimaan sodan ajan vaativissa tehtävissä. Kyseessä eivät siis ole rauhan aikana tehtävät työt, vaan sodan ajan olosuhteet ja vaatimukset. Sodan aikana työturvallisuusmääräykset eivät ole voimassa, tehtäviä ei voida järjestellä jaksamisen mukaan, eikä sijaisia kaatuneiden tilalle ole.

Tutkimusten mukaan henkilön fyysinen suorituskyky laskee ikääntymisen seurauksena 30 ikävuodesta 50 ikävuoteen 10 prosenttia. Sen jälkeen fyysinen suorituskyky laskee merkittävästi. Ympärivuorokautinen ja intensiivinen taistelutoiminta yhdistettynä erityisesti johtajien jatkuvaan ja paineiseen päätöksentekoprosessiin edellyttää näissä tehtävissä toimivilta henkilöiltä sekä korkeaa fyysistä että henkistä suorituskykyä. Sotilaat eivät ole enää 60 vuotta täytettyään sotakelpoisia.

Mikäli puolustusvoimien ylimpien sotilasvirkojen eroamisikää (eläkeikää) nostetaan yli 60 ikävuoden, se tulee tulevaisuudessa romuttamaan lopullisesti sotilaseläkejärjestelmän. Sodan ajan vaatimuksia, puolustusjärjestelmää ja yleensäkään puolustuskykyä ymmärtämättömät tahot tulevat esittämään sotilaiden eläkeiän nostamista edelleen ja lopulta vaatimaan koko järjestelmän poistamista. Eläkeiän nostaminen yli 60 ikävuoden antaa perusteet sivuuttaa fyysiset tosiasiat. Puolustuskyvyn vastainen yhdenvertaisuuden virheellinen korostaminen sekä pelkkiin säästöihin tuijottaminen tulevat aiheuttamaan peruuttamatonta tuhoa puolustuskyvylle. Tämän asian käsittely menemättä syvemmälle vaikutuksiin pidemmällä aikavälillä antaa liian helpon ja yksinkertaisen vaikutelman seurauksista.

Ylimpien sotilasvirkojen eläkeikä on noussut ja nousee edelleen aiempien toimenpiteiden takia.

Lain yleisperusteluiden kohdassa 1.5 Eroamisikien sopeuttaminen eliniän muutokseen on otettu kantaa ja perusteltu vuonna 1973 tai sen jälkeen syntyneen sotilaan ja lentäjäntutkintoa edellyttävässä virassa palvelevan 1983 tai sen jälkeen syntyneen sotilaan alimman vanhuuseläkeiän sekä siihen liittyen eroamisiän sopeuttamista eliniän muutokseen. Perustelun ratkaisulla vältettäisiin tilanne, että palvelussuhde päättyy eroamisiässä ilman oikeutta vanhuuseläkkeeseen. Tätä asiaa ei kuitenkaan ole kirjattu lakiehdotukseen. Kevan tulkinnan mukaan tämä tarkoittaisi sitä, että heihin sovellettaisiin 70 vuoden eroamisikää sekä alimpana vanhuseläkeikänä 70 vuotta. Tämä asia on korjattava lakiehdotukseen.

Samoin on korjattava kohdan 8) vuonna 2025, eroamisikä nousee 1 momentin 4 - 6 kohdissa ja 2 momentissa säädetystä eroamisiästä kahdella vuodella – teksti. Siihen on lisättävä vuonna 2025 perään teksti ”tai sen jälkeen”, jotta eroamisikä muuttuisi myös vuoden 2025 jälkeen.

Puheenjohtaja

Jari Rantala

Pääsihteeri

Hannu Sipilä